

5.

Hr. Peter Lorents Herslebs Levnedbeskrivelse.

Udi den urolige Krigstid Aar 1718, d. 7 Octobris, saa jeg først denne usle Verden paa det gamle norske Herresæde, kaldet Egge, beliggende paa et Promontorio yderst udi Stods Præstegjæld under Indherreds Provsti i Trondhjems Stift i Norge. Paa samme Gaards Grund haver i ældgamle Tider den ellers ubekjendte gamle Kjøbsted Stenkjær været bygget¹⁾. — Min Fader er den endnu levende fromme Mand, Hr. Jacob Hersleb, Provst over Indherreds Provsti og Sognepræst for Stods Præstegjæld, dets fire Sogne, For, Qvam, Egge og Følling, hvor min Farfader, Mag. Christoffer Hersleb og var Sognepræst. Min Oldefader var Jacob Jensen Hersleb, Tolder og Kongens Foged paa

¹⁾ Forf. meddeler udførlige historiske og topografiske Notitser om Egge og Stenkjær, hvilke dog her forbigaas. I det hele er Biografien forsynet med en Række tildels vidtløftige Anmærkninger, af hvilke kun en Del (betegnede med Bogstavmærker) her ere medtagne.

Nordmøre¹⁾. Min Moder er den endnu levende hæderlige Matrone Inger Marie Frost af de Anglers Familier paa mødrene Side. Hendes Moder er den endnu i Live værende gamle Margrete Frost, af hvis Liv nedstiger over 160 Børn og Børnebørn, Børnebørns-Børn og Børnebørns-Børnebørn udi fjerde Led. — — — Af disse Forældre ere vi i alt 14 Børn, 8 Sønner og 6 Døtre, hvoraf 4 Sønner og 5 Døtre endnu ere levende, dels gifte, dels ugifte²⁾. Udi Orden er jeg det femte Barn og fjerde Søn, født paa før ommeldte Gaard Egge, da min Fader der boede som Eventual-Sognepræst til sin Faders Kald.

Siden mit Fødselsaar indtræffer just i den Tid, da Krigen imellem Sverig og Danmark var nordenfjelds paa det heftigste, da den svenske General Armfeldt³⁾ med 10000 Mand var indfalden nordenfjelds, og i adskillelige Partier adspredt udi Trøndelagen, var jeg ikke endnu kommen af Svøbet, før 500 finske Ryttere under Oberstlieutenant Armfeldts Anførsel indfaldt i Sognet kort før Jul og allerførst besøgte Egge Gaard i min Faders Fraværelse⁴⁾. Saasnart var ikke Anføreren indkommen i Stuen, førend han gik hen til Vuggen og tog mig paa sine Arme og indsvøbte mig udi sin Rejsepels, sigende: «Aldrig gjør Du Svensken noket ondt», saa jeg vel kan siges at have i min spæde Barndom været i Fjendens Hænder, men dog ved en from Mands Hjærte, som denne brave Herre viste, hvor han frem-

¹⁾ Forf. meddeler videre Efterretninger om sine Forfædre, som her forbigaas, da de kunne læses paa Stamtavlen over Familien Hersleb hos Gjessing, Jubellærere II, 2, 260.

²⁾ Forf. meddeler i en Anmærkning nogle nærmere Efterretninger om sine Sødskende. (Se Gjessing anf. St.).

³⁾ Hdskr. har Adlerfeldt.

⁴⁾ Paa samme Tid grasserede i alle Sognene en Forskrækkelses Feber, som foraarsagede, at Præsten ofte i trende Dage i Rad ikke kom til sit Hjem, dels formedelst de syges Tal, dels formedelst Vejens Længde og Besværighed, da alle Broer vare afbrudte.

drog^{a)}. Da han nu ogsaa nedlagde mig i Vuggen, vendte han sig om til min forskrækkede Moder, sigende: »Når jag ser slika gossar, täncker jag på min fru heima, som jag förlot fruchtsom«.

^{a)} Det skulde maaske ikke være ubehageligt, om jeg her indrykkede adskillige Omstændigheder, som paa den samme Tid tildroge sig udi Indherred med bemeldte svenske Parti: Da min Fader om Aftenen var hjemkommen, spurgte Anføreren ham, hvad Klokken var; han tog da sit Ur op og sagde Besked. Uret forlangte Anføreren strax, og da han havde uden Vægning faaet det, puttede han det til sig, seende min Fader stivt i Ansigtet, og derpaa forføjede sig til Leje. (Om Morgen leverte han min Fader sit Ur tilbage med en venlig Mine sigende: Jeg vilde probere Jer Kyrckohërda, om I var som de andre). Om Aftenen, da alle vare faldne i Søvn, paakom en gammel Mand i Gaarden saadan Ivrigheid, at han kom ind og spurgte min Fader, om han ikke maatte tage sin Tømmerbille og hugge for Fode, siden de alle sov indtil Skildvagterne. Hans Ivrigheid blev dog ved Forestillinger standset. — Derefter kom Fjenden til Præstegaarden, hvor min sl. Farfader da boede og var sengeliggende og i dyb Sorg for sin Hustru, som nylig var død. Der holdt de Julekost og Prædiken paa Finsk Helligtrekongersdag. Og var det mærkværdigt, at den finske Præst, i Steden for Præ-ludio for Prædiken, spillede en Arie paa en Violin i Prædiketolen og ligeledes sluttede. Da nu Fjenden begyndte at ransage i Skovene efter nedgravet Gods, fik min Faster hos Anføreren udvirket, at en Del Gods maatte blive ført hjem og ej blive rørt; og ved sin Bortrejse efterlod han sig et Skrift, at hvilket svensk Parti, som der kunde komme, skulde handle som Venner mod disse Indbyggere. Efter nogle Dages Forbliven rejste de fort længere i Øster til Snaasen, hvor Præsten Mag. Niels Muus lod røre Trommen og samle Bønderne til Landeværn; men de bleve strax adspredte, og Præsten blev opsøgt og funden paa sin Gaard Parnasso under Fjeldet, hvor han tillige med sin Karl blev fangen, og med to Soldater skulde over Fjeldet sendes til Sverig. Paa Vejen overlagde de, at de skulde skilles ad, saa enhver Soldat skulde passe paa sin Fange. Da de nu vare adskilte, ihjelslog Mag. Niels Muus sin Vogter ved et Gjærde, og Karlen undløb sin og søgte igjennem vilde Stier hjemad, som og lykkedes; men Præsten, som fulgte Vejen, mødte et andet Parti Svenske, som skulde over Fjeldet, af hvilke han blev atter fangen og henført til Stockholm, hvor han sad længe fangen, indtil Freden var sluttet, da han kom tilbage og til sit Kald igjen. Efter nogen Tids Forløb

Efter at min Fader havde succederet Mag. Christoffer Hersleb i Embedet og var flyttet op til Præstegaarden For at bo, blev jeg tillige med mine trende ældre Brødre sat under privat Undervisning; og var mine første Lærere Hans Helsing og Ole Christoffer Meldal, som siden bleve Præster og allerede i Herren ere hensovede. Den tredie og sidste var de første i Gemyt og i Læremaade meget ulig, ved Navn Peder Krog²⁾, et ungt Menneske omtrent paa 19 Aar, der i sin Ungdoms ubesindige Aar underviste os paa samme Maade, som Gideon gav Mændene i Suchot Forstand paa, idet han tærskede deres Kjød med Torne og Tidsler. Saa-dan alt for streng Undervisning ej alene hindrede vores Forfremmelse, men haver endog efterladt sig i alles vores Sind en Gruen og Angst for alle offentlige Forretninger, som kjendelig ytrede sig hos en Del af os, da vi kom til offentlig Examen. Og ser man deraf, at ikke enhver Alder er skikket til Børns Undervisning, allermindst de, som ej endnu have Skjæget ret udvoxet paa Hagen, eller, som man siger, ikke ere tørre bag Ørerne.

Under dette mit første Kors lærte jeg allerførst af Hjærtet at bede og paakalde Herren, som aldrig har ladet mig gaa værgeløs, men alletider reddet mig af Nød og øjensynlig Dødsfare, hvorpaa jeg kan anføre ikke et ringe Bevis udi min Alders 15de Aar, da jeg og min sl. Broder fik

kom Fjenden paa Bagrejsen om Aftenen til Egge, hvor de forefandt deres Post. Da de sad ved Bordet, begyndte nogle at aabne deres Breve, og strax derpaa begyndtes en Hvysken imellem dem, indtil de bleve vaer, at Anføreren var falden hen i Afmagt¹⁾. Da han var bragt til Rette, raabte han ud af Vinduet: Rippa, Rippa. Hvorpaa de i en Hast kom af Gaard og søgte deres Grav paa Fjeldet tilligemed de øvrige, som noksom er bekjendt. Nogle forfrosne Svenske saa' vi siden omsværme uden Tær, Ben, Fingre etc.

¹⁾ Ventelig har Anføreren ved den nævnte Lejlighed modtaget Efterretningen om Karl XII's Død.

²⁾ Formodentlig den senere Præst i Værdalen, der var gift med en Søster til Forfatteren.

Tilladelse at rejse til Trondhjem for at se den højsalige og af højlovlig Ihukommelse Christian 6, som da var i Vente. Da vi nu vare komne til Lodehammeren, en Havn 2 Mil fra Byen, hvor Roerfolkene agtede at hvile: imidlertid fik jeg tillige med en anden Person, ved Navn Hogen, Lyst til at bese den Kjærling, som øverst i Bjerget præsenterede sig i hvid og graa Sten med en Hund ved det ene Knæ. Vi stege begge til den Ende sammen op i Bjerget; men der det begyndte at blive noget vanskeligere at komme op, vilde den anden ikke længere stige, men blev staaende at se paa min forvovne Adfærd. Jeg blev da alene ved at klatre, snart skraas ad, snart op ad, indtil jeg mødte en bred Revne i Bjerget, som gik fra oven til ned. Da jeg ikke kunde springe over dette brede Gab, besluttede jeg at krybe inden i Kløften og saaledes ud paa den anden Side. Jeg kom og rigtig allerinderst i Kløften, som begyndte at blive mere og mere stejl, saa der var lidt at staa paa, mindre at holde sig ved, thi det gik immer løs, hvad jeg tog paa, baade mit Fod- og Haandfæste gik løs paa een Gang, og jeg i et Øjeblik saa' mig staaende allernederst i den dybe Bjerghule, hvor jeg knap kunde se Dagens Lys. Strax derpaa kom adskillige smaa Sten bag efter mig, som jeg i Farten maa have revet løse, hvilket nødte mig til at søge under Heldingen. Endelig løsnedes et stort Stykke af Klippen oven i Hullet og faldt til midt i Hulen, hvor den blev hængende og ganske betog mig Dagens Lys. Ved dette Fald syntes mig mit Hoved revnede til mine Øren, endskjønt Stenen var over 2 Alen fra mit Hoved. Da jeg efter denne Dundren kom lidt til min Hørelse igjen, hørte jeg en ynkelig Klagemaal af min Kammerat udenfor, som havde set det store Stykke at falde ned, og nu begræd min forment Død. Men han blev ikke lidet forundret, da han saa' mig komme op af et Hul mellem det nedfaldne Stykke og den faste Klippe. Vi ginge derpaa til vor Baad, da jeg fornam at have faaet Skade i den højre Fod, hvilken ved Ankomsten til Trondhjem

meget formerede sig, at jeg maatte holde Sengen i 14 Dage. Soli Deo gloria!

Aar 1733 blev jeg tillige med min sl. Broder sat i Trondhjems Cathedralskole under daværende Rectors, Mag. Jonæ Schanches^{a)}, Undervisning, hvor vi forbleve til Aar 1734, da vi fra Skolen bleve dimitterede. Vi begave os strax derefter til Søs og ankom ikke til Kjøbenhavn, før Examen artium var forbi, saa vi ikke før i November tillige med 15 andre bleve antagne til Examen artium sub Decanatu beati Dr. Thestrupii; og udvalgte jeg mig den kjærlige Mand Dr. og Professor Anchersen, nu Kgl. Maj.s Justitsraad, til Moderatorem studiorum. Efter at Examen philosophicum var tagen, blev jeg af min kjære Fader hjemkaldt, som ikke længere kunde udstaa at holde 4 Sønner ved Academiet paa een Gang, og derfor Aaret tilforn havde hjemkaldt min sl. Broder. Hjemrejsen skete over Søen til Christiania, hvor jeg forefandt og kjærlig blev imodtagen af min allerelskeligste Farbroder, Biskop Hersleb, som da nylig var beskikket til Biskop i Kjøbenhavn. Der traf jeg ogsaa min ærlige Broder Mag. Jacob Peter Hersleb, som samme Dag var kaldet til Conrector ved Christianiæ Cathedralskole.

Efter 14 Dages Forblivende i Christiania begav jeg mig kort før Jul over Land til Trondhjem og passerede med stor Besværlighed Dovrefjelds Drivelv, hvor Skytshesten druknede under Isen og Træskavlene paa Slæden [blev] afbrudte, og jeg Natten over til den tilkommende Dag maatte herbergere udi en Bjergkløft, indtil Karlen med frisk Hest og Kjøretøj kom tilbage, da jeg fortsatte Rejsen og kom

^{a)} Rector Jonas Schanche var en god dansk Poet og haver udsat Jonæ Profeti paa alexandrinske Vers, som ej er bleven trykt. Det skulde være en Imitation efter Virgili Libros Æneidos, og var det i alle Maader bedre end det bekjendte Poema Don Pedro. Samme Mag. Schanche blev tillige med sin Søn Jonas Jacob indviet til Præst for Melhus Menighed, da han var stegen til en høj Alder.

Juleaften til Trondhjem og forefandt en Del Slægtninge og Venner forsamlede til Bords hos Madame Frost, min Mor-moder. Kort derefter ankom min Fader til Trondhjem, agtende sig til Christiania for at tage Afsked med sin Broder Biskoppen, som havde bestemt sine Sødskende og Svogre til sig, om muligt paa een Gang, for at tage Afsked med hverandre. Da jeg nu med Glæde havde omfavnet min allerkjæreste Fader, begav jeg mig paa Vejen til min Faders Hus. Og var det ret mærkeligt, at da jeg satte først Fod paa min Faders Grund ved Stenkjær, kom min sidste Informator over Færgestedet, og vi, uden at kjende hinanden, mødtes paa Strandbredden, og som vi begge agtede os til eet Sted, fulgtes vi ad til min Faders Hus, hvor jeg forefandt min kjære Moder sengeliggende og det hele Hus i Frygt derover. Dog samledes begge mine Forældre igjen med Helbred, da min Fader kom hjem fra Christiania.

Der jeg paa 3die Aar havde været hjemme og imidlertid informeret tvende af mine smaa Søsken og undertiden øvet mig i at prædike, som alletider skete med usigelig Hjærtensangst, besluttede min Fader atter at sende mig til Akademiet for at klargjøres.

Aar 1740, som er mit fatale Aar, paa hvilket Gud saa kjendelig gjorde alle mine vitudseende Anslag til intet og saa dybt fornedrede mig, at jeg baade i Henseende til Temperament og Sinds Tanker blev forandret; og kan jeg ret fra dette Aar regne en ny Periodus i mit Liv. Den 19de Maj forlod jeg begge mine Forældre paa Stenkjær Fjord med stor Vemodighed og Hjærteteklemmelse, ej vidende, hvad mig forstod, og kom den 21de til Trondhjem, hvorfra jeg tillige med 6 andre Passagerer, hvoriblandt var tvende af Biskop Hagerups yngre Sønner, Amund og Richard, som skulde sættes under Hr. Rector Abildgaards Information i Helsingør, begav mig til Skibs, ført af en Skipper fra Aarhus, ved Navn Thomas Hansen. Og kom vi den 1ste Juli ud i rum Sø, efter at vi i 8 Dage havde ventet i Hammersund paa føjelig Vind. De første 7 Dage

var Vinden føjelig, men den 8de, da vi vare Lindesnæs forbi, blev Vinden skral, saa vi med stor Nød kom indenfor Skagen. Den 9de Juli oprejstes en Storm af Sydvest, som hindrede os, at vi ej kunde gjøre andet end lavere og gaa over Stag uden at vinde en Smule frem, men var og blev udenfor Læsø. Den Dag var saadan Søgang og Storm, at ingen af os Passagerer turde komme op paa Dækket, men holdt os, uden at faa Mad, nede i vore Køjer, nogle for, nogle bag i Skibet, og Lugerne tillukt over os. Omtrent Kl. 4 om Eftermiddagen kom en Baadsmand ned i Rummet til os, og uden at tale noget, drog sine Støvler paa, lukte siden sin Kiste op, tog deraf først Penge, siden nogle rene Skjorter og stak i sin Barm. Alt dette opvakte hos os ikke ringe Betænkninger og Frygt, som blev formeret ved det, at vi hørte Pumpen bestandig at gaa. En Del af os begyndte da at ville tage Klæder paa, da i det samme Forlugen blev aabnet, og Skipperens fæle Røst kom ned til os: Op, op, berge Mand, vi ere færdige at synke. Nu kan ingen uden Erfaring forestille sig, hvorledes Menneskene nu saa ud; nogle vare ganske uden Overklæder, nogle skrege, nogle bad, nogle pumpede, andre favnede dem, som pumpede, andre løb fra en Ende af Dækket til en anden med udstrakte Arme, andre laa kraftsløse paa Dækket og bleve overslagne med Sø; in Summa ingen tog sig noget retskaffent fore. Omsider resolverede vi alle Mand at bruge vore yderste Kræfter til at pumpe, og med et Blylod i den anden Pumpe efterforskede, hvor højt Vandet var steget i Lasten. Men det var alt forgjæves, thi medens vi pumpede allerstærkest, voxede Vandet til 4 Alen, hvorover vi forlod Pumpen og søgte at sætte vor Jolle og Chaluppe ud. Den første kom hel ud; men den største, som kunde bære alle Mand, blev slagen i Stykker paa Dækket. I den Forstyrring løb nogle til Pumpen igjen; men den kunde ikke røres, og Loddet i den anden Pumpe viste 11 Fod Vand i Skibet, hvoraf sluttes, at en Planke under Vandgangen maa være sprungen. Alt Haab var da

ude om Skibets Redning, og den lille Jolle, som i det højeste kunde bære 6 Mand, var det eneste Redningsmiddel for os alle 13 Mennesker. Sejlene var imidlertid blevne løste og flygtige, og Skibet overgivet ganske for Bølgernes Magt, hvilket var en Hovedforseelse og maaske en stor, Anledning til den store Ulykke, som vederfores de tilbageblivende, hvorom siden skal meldes. Nu stode vi alle i en Klynge omkring Stormasten og bejamrede vor Tilstand, endskjønt ikkun faa kunde noget tale; thi de, som bleve borte, vare allerede blaa om Læberne og ligesom in agone, hvorover de intet rørte sig eller kunde søge nogen Redning. Men Skipperen holdt det raadeligst at stige i Jollen med saa mange, som kunde; hvortil fandtes liden Lyst hos de fleste, efterdi det syntes farligere at sidde i Jollen iblandt de stolte Bølger end paa Skibet, som endnu var oven Vandet. Skipperen tog mig ved Haanden og bad mig følge, hvilket en Depositurus ved Navn Ole Frost og en Matros og gjorde, saa at vi tillige med Kokken, som før var i Baaden, da den blev udsat, vare 5, som første Gang stak fra Borde. Det varede ikke længe, førend Skibet blev usynligt for os, og de Skibe, vi før paa Dækket havde øjnet omkring os, kunde vi ikke se, uden naar vi vare ovenpaa Bølgerne. — — — ¹⁾. Endelig kom vi uforvarendes lige for et lidet Skib«, som i Laurvigen var ladet med Jern og Trælast, og agtede sig til Horsens, hvis Skipper hed Mikkil Gylling. Vi raabte alle Mand med fuld Hals: Berge Mand, berge Mand. Men de arme Jyder bekjendte siden for os, at de holdt os for Sørøvere og turde ikke holde til os, indtil vi kom dem saa nær, at de kunde se vor Uselhed og grant høre vor ynkelige Raaben; da de strax kastede mange Tov ud til os, som vi heftede os fast ved. Men den Glæde varede ikke længe; thi Skibet, som blev

¹⁾ Forf. fortæller udførligt om, hvorledes det kostede dem den største Møje at holde sig i Jollen, og at de søgte at praje flere forbi-sejlende Skibe, men uden Held.

idelig bevæget af Bølgerne, kom væltende over vores ved Siden nærliggende Baad, saa at alle i det samme maatte søge at komme op, hvor de bedst kunde. Vores Skipper bad den fremmede Skipper, at han vilde holde noget nærmere op imod Vraget, at man ikke skulde have saa langt at ro som før, hvilket han og villigen gjorde, og kom vi da Vraget paa en halv Mil nær og kunne se, at det laa væltet paa Siden med Rælingen under Vandet. De tvende Baadsfolk maatte da, skjønt nødig, ro til Vraget igjen, og Skipperen, Monsr Frost og jeg bleve tilbage. De kom strax tilbage med 4 Folk, sc. Richard Hagerup, en Skriverkarl Bruun og 2 Baadsfolk. Men da de kom til os, gik det som forrige Gang, at Skibet trykte Jollen under; alle Mand søgte at entre op; i samme Skynding var og den lille Hagerup saa nær ved at komme op, at han havde sine Fingre indenfor Skibsbordet; men idet at Skipperen greb efter hans Haar, slog den fra Skibet kommende Jolle ham paa Skuldrene, saa han slap sit Haandfæste og sank ned mellem Baaden og Skibet, men kom strax op et lidet Stykke fra Skibet, hvor jeg saa ham ligge i min Slafrock ovenpaa Bølgen uden at kunne redde ham med mit Liv; thi Baaden var i den Forstyrrelse skilt fra Skibet, hvilken om vi havde beholdt, holdt jeg det ikke umuligt at kunne have reddet ham, eftersom han nogle Gange gik op og ned ovenpaa de stolte Bølger, ja endog efterat have gaaet under Vandet, kunde vi se Skinnet af den blaa og hvide Slafrock, han havde paa. Endnu vare paa Vraget 4 Mennesker, sc. den ældre Amund Hagerup, Proviantforvalter Fyens Søn i Trondhjem, depositurus, et ungt Menneske af stort Haab, Bastiant Stabel, en Student, og en Matros; men Baaden var borte, hvormed de andre vare hentede. Vi stormede da alle endrægtelig med vore Bønner til den ny Skipper om at lade udsætte sin Baad, som vor Skipper med 200 Rdl., han havde reddet, vilde betale; men han vægrede sig, uagtet vi andre bød ham Guld og grønne Skove, undskyldende

sig med den Fare, vi da alle stode udi, ifald samme Baad blev forløren, og tillige forsikrede os, at hans Skib havde været læk den hele Dag, som vi befandt sandt at være. Dog lovede han at ville holde sig op imod Vraget, saalænge han kunde, ifald nogen paa Vragstykker kunde reddes. Ved saadan hans Flid kom vi Vraget omsider saa nær, at vi kunde se Skibets Bagdel at være sunken og Skibet liggende paa Siden, og den lange Matros staaende alene foran paa Bovsprydet, hvoraf vi sluttede, at de andre allerede vare bortskyllede af Bølgerne. Da vi nu saa dette Syn, begyndte vore Hjærter i os at bløde, og vi alle fordoblede vores Begjæring om Baad at komme til Vraget med; men vor Bøn blev afbrudt ved en forfærdelig Søgang, som slog langs ad Skibet og fyldte Kahyten fuld. Den fremmede Skipper raabte: læg af; og det varede ikke længe, før vi forlorede Vraget af Syne, mest fordi Mørket formeredes. Denne Nat var os ikke mindre bedrøvelig end den forrige Dag, dels for vore Stalbrødres ynkelige Afgang, dels for den ny Frygt for atter at sætte til paa Anholt. Vi dreve da efter overlagte Raad for Takkel og Tov den hele Nat; og bleve i Lysningen vaer Anholts brydende Grunde, hvilket gjorde os atter blege Kinder. Dog kom vi ved Guds synderlige Hjælp Anholt forover i rum Sø. Den Morgen sade vi alle 8 bergede Mennesker nede i Kahyten og gnavede paa nogle haarde Skibskavringer, siden vi mærkede til nogen Sult; men den liden Fornøjelse varede ikke længe; thi en Søstyrtning fyldte Kahytten saa fuld af Sø, at Vandet gik igjennem Næse, Mund og Øren paa os alle, og syntes jeg den Gang at være Døden nærmest; thi vor Aande gik fra os, saa vi ikke det mindste kunde hjælpe os selv, før Vandet sank saa meget; at Kahytporten blev aabnet, og vi kunde komme ud paa Dækket.

Efter stor ustanden Møje og Livsfare kom vi omsider med samme Skib lykkelig til Helsingør d. 10 Juli, og bleve 8 af 13, sc. Skipperen med 4 Baadsfolk, Mnsr Bruun og

Frost^{a)} saavel som jeg, frelste ved Guds besynderlige Naade fra de stolte Bølger, saa vi med David maa sige: Havde Herren ikke været hos os, da havde Vandet løbet over os, ja da havde det stolte Vand gaaet over vor Sjæle: vor Sjæl er undkommen af Fuglefængerens Snare, vor Hjælp er i Herrens Navn, som gjorde Himmel og Jord.

Ved Hr. Rector Abildgaards gode Beværtning i 10 Dage kom jeg mig saa vidt, at jeg fra Kjøbenhavn blev forsynet med nødvendige Klæder og kunde begive mig til Kjøbenhavn den 20de Juli. Da jeg gik ind ad Nørreport, tænkte jeg paa den vises Ord: *Omnia mea mecum porto*. Det første Menneske, jeg traf, som var mig bekendt, var Broderen til de druknede Brødre Hagerup, som vel havde hørt om sine Brødres haarde Skjæbne, men fandt nu sin Sorg oprippet ved at se mig¹⁾. Fra Helsingør havde jeg med første Post skrevet baade til sl. Biskop Hagerup, saa vel som til mine Forældre. Men Rygtet kom før end Brevet til mine Forældre; thi Biskoppen stod færdig at rejse paa Visitats udi Indherreds Provsti, da mine Breve ankom til Trondhjem, hvorover de bleve sendte med Biskoppen, som skulde visitere hos min Fader. Men det varede over tre Uger, inden Visitatsen kom til Stods Præstegjæld, og Brevet til min Fader blev derover sinket. Imidlertid var Tidende kommen til min Faders Hus, at Biskop Hagerups tvende Sønner vare forulykkede; hvor kunde de da tænke, at jeg skulde være frelst. De havde derfor alle i min Faders Hus ej alene begrædt mig, men og anlagt Sorgen for mig,

^{a)} Samme Ole Frost blev siden Missionær i Nordlandene, og da han agtede sig til en Ø i præstelige Forretninger, kuldsejlede Baaden paa Fjorden, og han tilligemed flere andre druknede og blev funden ved Strandbredden — en vias Dei inpervestigabiles!

¹⁾ Forf. meddeler i en Anmærkning nogle Vers over de omkomne Brødre Hagerup, deriblandt et af deres ovennævnte Broder Anton Ulrik Hagerup, »der siden blev Capellan pro officio til Alstahougs Præstegjæld paa Helgeland, hvor han siden red sig ned igjennem en Is og druknede«.

da Biskoppen ankom til Visitatsen, og da først blev jeg i deres Tanker levende igjen. Min kjære Moder contesterede derfor i sin første Skrivelse, at hun baade havde grædt og sørget for min Død, og begjærte min Kvittering, at hun ikke skulde komme til at sørge anden Gang. Den sl. Biskop Hagerup sagde sig ikke før at have haft Stunder til at sørge for sine 2 Sønner, men der vilde han begynde at sørge og af min Fader lade sig trøste. Mig er bleven fortalt, at han, da han læste mit Brev, som begyndte saaledes: »Gud give, jeg aldrig havde lært at skrive, saa havde jeg aldrig været nødt til at melde saa bedrøvelige Omstændigheder etc., skal have kastet sig ned paa en Lodbænk med taarefulde Øjne, men strax derefter begivet sig paa Rejsen uden at tale med nogen i Byen.

Strax efter min Ankomst til Kjøbenhavn var jeg i nogle Maaneder plaget af stærk Hovedpine, som brød ud omsider til en Byld i Næsen. Dog blev jeg ved den unge Hr. Doct. Bing lykkelig cureret, og ved den frie Adgang, mig blev undt til min allerelskeligste Farbroders Hus og Bord, glemte jeg med Patriarken al min Møje og al min Faders Huses. Det theologiske Studium begyndte jeg da for Alvor, betjenende mig af Collegio privato Dr. Marci Wøldike in Theticis & Dr. J. F. Reusii in Moralibus, Exegeticis et Asceticis; blev dog meget forhindret i mine Studeringer af Hypochondri og Febri lenta. Aar 1743 d. 17 Januar indstillede jeg mig til offentlig Prøve in Studiis Theologicis, Examinatoribus Dr. Wøldike & Dr. Reus, og vare de saa gode at være fornøjede med mine Responsis, og stedede mig til ny Prøve paa Prædikestolen Dom. Quasimodogeniti samme Aar over Aftensangstexten 1 Joh. V, besynderlig det 4de Vers, hvormed de in Testificatione dimissoria vare fornøjede.

Strax derefter bekom jeg min Faders Vocation til at være hans Kapellan og Medarbejder i Embedet. Men det blev siden forandret, at han vilde oppebie sin ældste Søns Klargjørelse; og blev han da siden voceret og af højlovlig

Ihukommelse højsalige Kong Christian den Sjette med Jure successionis benaadet paa sin Faders Kald. I dette Kald findes den Raritet, at der fra Reformationens Tid har været een Præsteslægt, enten Søn eller Datter, forbleven i Kaldet. Gud give, de efterfølgende Konger af den højlovlige oldenborgske Stamme vilde allernaadigst conservere samme Raritet.

Samme Aar, da adskillige Krigstilberedelser bleve foretagne baade til Lands og Vands, stod det mig frit for enten at foreslaas til Skibs- eller Feltpræst. Efter velberaad Huudvalgte jeg mig heller det første end det sidste, skjønt til mine Venners store Forundring, tænkende, den samme Gud at styre paa Vandet som paa Landet, og Omkostningerne for en Skibspræst mindre end for en Feltpræst, og Faren at være den samme¹⁾. Til den Ende blev jeg tillige med 11 andre Candidatis d. 4 Sept. af Mag. Peder Hersleb investieret og indviet til det hellige Præste- og Prædikeembede paa den kgl. Orlogsflaade, og forklarede Ordinator ved samme Anledning sin Materies anden Del af Apoc. 3, 15—16. Dagen derefter bleve vi ordinerede Skibspræster ved Holmens Provst fordelte paa de Skibe, som endnu manglede Præster; og blev jeg da Præst paa Orlogsskibet Elephanten (en Todækker af 80 Kanoner, liggende tæt ved Admiralskibet og ført af den fromme og ædle Herre, Hr. Commandeur og Kammerherre Greve Danneskjold-Samsø, nu salig hos Gud). Da jeg i dette Embede ret betragtede min Menighed og dens Situation, min liden Myndighed og alle Forhindringer paa den ene Side, og det store Ansvar og Regnskab paa den anden Side, blev jeg ret hjærteblød og syntes ret at være ført i Ørken for at

¹⁾ Forf. anfører i Anm. Professor Dr. Anchersens (hans tidligere Privatpræceptors) Attest, dat. 11 Sept. 1743, der af Notarius Academiae indførtes i hans Testimonium publicum, hvori nævnte Professor »havde gjort sig smukke Betænkninger over denne Resolution».

fristes. Jeg aabnede ofte mine Tanker for en fornuftig Officer^{a)} om Præsteembedet til Skibs, som og var af min Mening, nemlig at der udfordredes erfarne Mænd, som baade vare expedit og frimodige, til at være Skibspræster, og synes mig saadant vigtigt Embede ej at burde være en Præsts Læreklud^{b)}.

Den meste Tid laa vi stille paa Kjøbenhavns Red for Anker; men da de andre lagde ind for at aftakles, fik Elephanten Ordre som et nyt Skib at besejles og prøves med Orlogskibene Oldenborg og Treklover. Vi begave os til den Ende ud i Østersøen og gjorde i 8 Dage adskillige Sæexercitier og Vendinger, og kunde vi da ofte sejle 16 Mile i een Vagt 3: 4 Timer. Jeg fornåm da stor Forskjel paa at være paa et Orlogskib og paa en jydsk Galioth. Sidst i Novbr. kom vi hjem, og Skibene bleve alle indlagte i Hochen (!) for at aftakles, og den ønskelige Fred vedligeholdte. Kjøbenhavn havde da i den Vinter godt Forraad paa Præster, hvilket var os ret en Vederkvælgelse, at vor aller-naadigste Konge forundte os Vartpenge, og vi uden Hinder kunde habiliteres til Præsteembedet ved daglig Læsning og Øvelse. Endelig blev vi Tid efter anden adspredte paa adskillige Steder i Herrens Vingaard^{c)}.

Aar 1744 i Novbr. blev jeg imod Formodning af min

a) Kaptain Vest, en fornuftig og civiliseret Officer, som efter sin Død er bleven savnet af mange,

b) Vi vare i alt 20 Skibspræster, iberegnet de 2de Hospitals-Skibspræster, som alle have faaet Brød, undtagen den fromme Hr. Groes, som for nærværende Tid [1753] er paa det marokanske Togt. Gud ledsage dem vel hjem! [Om den nævnte Hr. Andreas Groos se Im. Barfod, Den falsterske Gejstligheds Personalhist. I, 143—6].

c) Til Erindring af alle Skibspræster, hvis Menigheder i Flaaden indtog knap 2 Mils Distance, og nu saa vidt ere adspredte, haver en vis Pen samlet alle deres Navne udi følgende Stropher:

Hr. Schade, Hammersteen, Hr. Bentzon, Vestphal, Høg,
Hr. Viborg, Engelhart, Hr. Tyrholm, Steenbech, Bøg,
Hr. Einsberg, Hedemarch, Hr. Zimmermand, Baufein,
Hr. Suchow, Hersleb, Braëm, Hr. Galschjæt, Gros og Klein

allerelskeligste Farbroder Biskop Hersleb kaldet til Sjælesørger for Brønshøj og Rødovre Menigheder her i Sjælland, hvor jeg nu paa 9de Aar har arbejdet ej uden Frugt; thi Gud være Tak, som dog lader os faa nogen Sejer i Christo, idet vi aabenbare hans Kundskabs Lugt.

Siden det er begjært, at Præsterne i deres Biografer vilde tillige lade indflyde noget om deres Embedes Førelse, vil jeg, førend jeg ender, give sligt i Korthed tilkjende. Men om andre ret skal kunne forstaa en anden Præsts Embedsførelse, udfordres en Slags Naturalbeskrivelse over ens Menighed, hvorpaa Embedets Førelse skal grunde sig; thi man tilstaar mig vel, at Præsteembedet maa føres anderledes ratione prudentiæ ecclesiasticæ i Norge end i Sjælland, og at en Malabarer ikke overtales paa samme Maade som en Grønlænder. Jeg nægter ikke, at jeg som en Normand har haft stor Umage ved at finde mig udi dette Lands Indbyggerses Sindelag og Omgjængelse, da de ganske ikke plages af Ærlighed, som de Danske selv tillægge de Norske som et Proprium Nationis, og falder det ofte en ærlig Normand forunderligt, at han for sin Ærlighed bliver belét af Sjælandsfarer, ja med al sin Ærlighed og Godhed bliver agtet for en Tosse. Jeg veed ikke, om ieg herudi vildfares eller ej, men mig synes, ej andre prædominerende Affecter at findes hos Sjælandsfarer i Almindelighed end Frygt og Vrede: Frygt for Overmagten, enten de have gjort godt eller ondt; Vrede og Hævn, naar de selv blive Overmænd, baade imod onde og gode. Jeg er falden paa denne Mening ved adskillige Exempler iblandt Bønderne baade her og andre Steder, som vise saa kjendelig Forskel paa deres Opførsel i og uden Sognet. Thi mange af dem, som inden Sognet ere blevne agtede for Exempler paa Kristendom og et anstændigt Liv, have, naar de vare uden Sognet, enten til Torvs eller anden lang Rejse, hvor de mente sig at være ubekjendte, aflagt Prøver paa de allerstørste Uforskommetheder, endog imod dem, som bære Kongens Tegn. Det er derfor ikke saa rart i

Kjøbenhavn, at Bønder, som hjemme agtes for velholdne og reputerlige Mænd, blive for smaat Tyveri udi Hørkræmmernes Boder med Tjære oversmurte paa Ryggen. Udi denne Materie har jeg engang talt med en Præst, hvis Tilhørere vare mesten Del Kulsviere (en Titel, som hos skikkelige Folk ikke betyder meget godt), og iblandt andet spurgte ham, om hans Tilhørere vare lige saa umenneskelige inden som uden Sognet. Han svarede: nej, ikke alle Tider, thi iblandt dem selv søge de en Slags Ære, som de ikke af fremmede forlange. At saadant kommer en stor Del af alt for strængt Hoveri og anden haard og uretfærdig Medfart, kan tydelig ses af en Del Herregods, hvis Ejere ere indtagne af sunde Principiis, som med Skjønsomhed practiceres, hvor de ligesom til Menneskelighed blive optugtede; og er det paa et vist Herregods i Sjælland, hvor man ikke kan kjende Sjælænderne igjen.

Iblandt de nogenledes rafinerede Sjælandsfarer mener jeg Brønshøjerne kan regnes (jeg mener hele Sognets Indbyggere), hvilke, dels fordi de ere Kongens Bønder og ej plages med Hoveri, dels for deres Nærliggende ved Kjøbenhavn og daglige Omgang med civiliserede Folk, ere saa uformærkt humaniserede, saa at adskillige kjønne Folk fra Kjøbenhavn drage ud til Bønderne om Sommeren for at fornøje sig i 2 à 3 Dage, og uden Væmmelse kan benytte sig af Bøndernes Dug og Disk, Seng, Brød og Melk, hvorimod de faa Smag igjen paa hines The, Kaffe og Chocolate. Hvorudover jeg paa 2 à 3 Steder af Bønderne med The er bleven beværtet og paa samme Maade har revangeret deres Godhed. Klædedragten er her mere end andre Steder splendid med Brocade og massivt Sølvarbejde, især hos de unge, som have rige Forældre; og tilstaa de selv, at Stads i Klæder udi en Tid af 50 Aar har mægtig formeret sig, saa at det vil falde en Mand nu meget kostbart at føre sine Døtre op efter Moden. Bøger, især gamle, ere de Elskere af, og præferere altid en gammel Bog for en ny. Ved Husbesøgelse haver jeg stundom funden hele Hylder og

Skabe fulde af forskjellige gode og sjælden forekommende Bøger, især hos en Bonde i Emdrup, hvis Bibliothek jeg haver taxeret for 20 Sldr. og derover, bestaaende af Resenii og Svaningii Bibel vel conserveret, Saxonis Grammatici Krønike, Brochmandi & Naschovii Huspostiller, Jersinii Scripta etc., og beklagede han sig endda at have mist adskillige Bøger ved Udlaan, saa at man her kunde fremvise en liden Catalogum librorum rustici Bronshoviani. Visebøger findes overalt temmelig tykke, hvor jeg haver iblandt andre fundet en Vise om Peter Schumacher. De lærdeste Bønder disputere gemenlig i Selskaber om bibelske og historiske Ting, hvilke, naar de først blive udraabte for boglærde og tillige ere brevlærde, ere siden ansete iblandt de andre for Rabbiner. Skilderier og malede Stykker paa Træ findes ikke sjælden, og haver jeg tiltusket mig et smukt Stykke af den ældre Christian den femte med Gemal, item Frederici tertii, formodentlig da han var Prins.

Man ser heraf, hvad Adgang man i Embedets Førelse kan have til saadanne Tilhørere med at udsprede Bibler og ny Testamenter iblandt dem, hvilket jeg og har benyttet mig af, og i min værende Tid udsprede 250 Ny Testamenter og 20 hele Bibler iblandt de unge konfirmerede, hvilke de bringe med sig i Kirkerne. De 5 første Aar afhandlede jeg hver Søn- og Helligdag til Indgang et Stykke af de 5 Catechismi Hovedparter, og da jeg dermed havde gjort Ende, blev jeg af adskillige begjært at ville ligeledes forklare af det gamle Testamentes Historier, som jeg og foretog mig, og allerede udi disse halvfjerde Aar har igjennemgaaet Skabelsens Bog Vers for Vers ud til Gen. Cap. 47, som igjen ved Catechisation bliver repeteret, og ved Sognets Aftenlæsning atter gjentaget: hvilket jeg haaber at skulle frugte mere end blotte Søndagsafhandlinger, i Henseende til at de blive nødte til selv at læse i Bibelen og gjøre sig den bekjendt. 2 á 3 temmelig stærke Biblici haver [man] i Sognet, hvilke med Færdighed fornøjede Biskop Harboe udi sin seneste Visitats i Brøndshøj Kirke, især

en, som havde begyndt udi min sl. Formands Tid, og nu er ret Attestats-lærd; han haver ret en velsignet Indsigt i Guds Ord, og skal kunne resolve et Spørgsmaal saa godt som nogen. Man kan altsaa med liden Vanskelighed komme til at saa og plante her i Menigheden, dels fordi de selv ere lærvillige og have god Forraad paa det skrevne Ord, dels for de gode Anstalter, som den høje Øvrighed har gjort til Børnenes Undervisning i Skolen. Men her desidereres endnu, hvorledes Planterne rettelig og forsigtig skal plejes og forbedres. Og erindre jeg mig herved, hvad en omvandrende Franskmand engang, da han hørte den sl. Dr. Ph. J. Spener catechisere for sin Ungdom og igjen deres hurtige Svar, spurgte Doctoren om: hvorledes faar man alt det, Hr. Doctor, fra Hovedet til Hjertet; hvorpaa han svarede: Gud giver Væxten.

Derpaa faar det og hos os at komme an. Imidlertid fattes her saa vel som andre Steder delige, edsvorne og lovlig beskikkede Medhjælpere, hvorom dog Loven saa vidtløftig handler, ved hvis Hjælp en Præst kunde komme under Vejr med mange Ting, som ellers ere ham forborgne. Hvad Medhjælpere kan udrette, haver jeg lært hos min Fader i hans Embedes Førelse; hans 8 Medhjælpere kunde ofte med deres simple Overtalelser mere udrette end Præstens skriftmæssige, lange Forestillelse. Jeg haver vel søgt at ophjælpe denne Skade, men naar jeg haver talt om Ed og lovlig at beskikkes, har jeg strax faaet Opsigelse fra Embedet; thi de mene, at de da skulle agere Sladrere og saaledes drage sig Had paa Halsen. Da jeg hørte tale om Lovens anden Bogs Forbedring ved Cleresiet, holdt jeg det ikke ugjærligt at faa den Sag bedre sat paa Fode ved at lade det forblive ved den gamle Chr. 4ti Recesses Formelding, at de for Ægt og Arbejde skulde være befriede; thi naar Befrielse for Hoveri og Arbejde laa tillige til Medhjælpernes Embede, vilde de vel med begge Hænder tage derimod. Saaledes er det regleret overalt i Norge, at Medhjælperne for Skytsfærd ere befriede. Jeg ser ikke

heller, hvad Hjælp Præsterne kan have af sine Medhjælpere, naar de skal gjøre Hoveri som andre; thi da kunne de være borte, naar de bedst behøves, og gradus admonitionis gaa overstyr ved deres Udeblivelse. Intet er derfor tjenligere, end at der er mange Medarbejdere i en Menighed, især af de ringere. Der behøves ikkun een Fader, men mange Tugtemestere, endog Tugtemesterinder, om man ret skal opelske sig en Ecclesiolam in Ecclesia; thi ellers kunde man let blive bedragen af de fineste Hyklere, naar man ikke havde Anledning til at give nøje Agt paa saadannes Levned og Forhold, hvilket af Medhjælpere bedst kan mærkes.

For nogle Aar siden blev et Himmelbrev udspreedt overalt saa vel her som andre Steder. Dette Brev havde denne Underskrift: Jeg Jesus haver skrevet det med min egen Haand. Hvorudi var lovet stor Velsignelse for alle dem, som havde Udskrift deraf i deres Huse, og derimod stor Forbandelse over dem, som foragtede samme. Da saa' man, hvor let de vare til at lade sig drive af hvert Lærdoms Vejr, og hvor snart de bleve ligesom fortryllede til at fatte Tillid til dette urimelige Brev, menende det ikke at være umuligt, at Gud kunde og aabenbare sin Vilje udenfor Skriften. Ja dette gik i Annexet saa vidt, at de, som taledes imod saadant himmelfaldent Guds Ord, bleve holdte for Antichristi: og jeg, som havde nogle Gange rørt derom i mine Catechismi Prædikener, fik ej mildere Dom. Da jeg dette fornam, besluttede jeg ej at tale videre offentlig derom, men i adskillige Hussamlinger skjæmtede med disse Breviariis og bad de andre mærke, om al Velsignelse her efter boede hos dem, som gjorde stort af dette Brev. Ikke længe derefter blev en af Breviariis sat fra Gaarden, og ved hans Fald den ny Religion ganske omstødt. Imidlertid mærkede jeg ved saadan Casus, at jeg fattedes rigtige og fornuftige Medhjælpere, der, førend det kom saa vidt, kunde have givet Rapport derom; men til Ulykke vare begge Medhjælperne selv i Annexet be-

fængte. — Dette var da et Stykke af *Historia hæretica apud nos*.

Hvad Ungdommens Undervisning hos os er angaaende, da ere Anstalterne gode nok, Skolemesterne ikke udygtige, men Methoden fattes her som andre Steder; thi de, som end have lært den lange Catechismi Forklaring, ere just derfor ikke de bedste, efterdi den rigtige Lærdoms Form paa de sunde og salige Ord i Tro og Kjærlighed endda fattes dem. Viva vox er derfor lige saa nødvendig ved Ungdommens Undervisning in *Ecclesia plantata*, som plantanda, og Lærdommens idelige Repetition ved Spørgsmaal og Gjensvar saare nyttig. Ved Ungdommens Præparation til Confirmation haver jeg undertiden brugt til Slutning at opsætte efter Saligheds Orden Spørgsmaal uden Svar, dog saaledes at det efterfølgende Spørgsmaal bliver hartad et Svar paa det foregaaende. De, der kunde læse Skrift og vare ellers drevne, gave ret artige Svar derpaa, som de havde selv tegnet ved; dog er det at befrygte, at de gjerne vil pløje med en andens Kalv; men i det mindste koster det dem dog en liden Studering. Catechismi Spørgsmaal uden Gjensvar kaldes ellers gemenlig Ketzer-Catechismus, endskjønt den i og for sig selv haver intet Kjætteri udi sig; men Methoden har alene været brugt af adskillige Kjættere for des bedre at skjule deres vildfarende Meninger. Den Maade skulde derfor ikke bruges, før end de have faaet en rigtig Lærdomsform og god Grund af Catechismi Udlæggelse og bibelske Sentenser.

Vidtløftigen vil jeg ikke være her udi, siden det alene er sket for at opfylde alle Poster, som den gode Provst Zwergius udi sin Circulair-Skrivelse haver forlangt af os Præster udi Sokkelunds Herred.

Aar 1748 indlod jeg mig udi Ægteskab med Birgitte Marie Huulegaard, Enke efter sl. Hr. Niels Arsløben, forrige Sognepræst til Kongsted Menighed; udi hvilket Ægteskab vi af Gud ere velsignede med en Søn, kaldet Jacob, som

nu er i femte Aar. Gud lade ham høste Ephraims og Manasses Velsignelse efter sin Farfaders Ønske.

Siden jeg ikke endnu haver kjendt mig selv dygtig til at være Autor for noget vigtigt Skrift, haver jeg heller intet villet i Trykken publicere uden min Jubelprædiken over Ps. 89, 1—6, som dog ikke var min Hensigt, da den første Gang blev indsendt, hvis jeg ikke af en kjær Mand var bleven opmuntret, som behagede at tillægge Prædiken nogen Ros, at lade den trykke. In Manuscripto haver jeg en Oversættelse af Skabelsens Bog paa den indenfor Trondhjem brugelige Dialect, hvormed jeg haver arrangeret alt, ligesom jeg i mine Søndagsafhandlinger haver gaaet frem. Jeg haver derved observeret, hvorledes adskillige Ord i Grundtexten have bedre ladet sig oversætte paa norsk Dialect, som haver adskillige expressive Ord og prægnante Talemaader, hvorfor jeg haver og confereret den islandske, svenske og engelske Bibel og funden derudi megen Overensstemmelse. Af Naturen haver jeg haft en liden Geni til Poesi, hvoraf jeg i forrige Tider haver været større Elsker end nu. Adskillige Vers ere komne fra min Haand, som dels ere trykte, dels utrykte. Men nu er min meste Forlystelse at igjennemse den danske Psalmebog, dels for at kjende Psalmernes Autores & Translatore, dels og for at faa dem rafinerede, at de kan synges efter sin visse Tone uden at halte, hvortil man maa have en Slags Indsigt i Musikken, hvilken om Autor til den sjungende Theologus havde haft, havde han ej forfattet Psalmer paa 17 Vers efter den Tone: Aleneste Gud i Himmerig. Men da jeg haver kun lidet Forraad til en Psalmopœographia Danica, bliver det vel hængende in pio desiderio.

Hermed vil jeg da ende mit usle Livs Beskrivelse, takkende Gud for hver Dag, han hidtil haver opholdt og forsvaret mig, forventende i den øvrige Tid hver Dag paa, naar min Herre behager at løse mig af Tjenesten og skaffe mig Hvile. — — —

Saa vidt Hr. P. L. Herslebs egenhændige Optegnelser, der ere underskrevne: »Brøndshøj Præstegaard d. 7 Martii 1753«. Han blev den 15de April 1768 kaldet til Sognepræst ved Vor Frue Kirke i Trondhjem, men døde allerede den 27de April 1769. I sit Ægteskab havde han i det hele fem Børn, hvoraf to omtales som værende i Live 1783, Peter Thomasius Hersleb, der var født 11 Apr. 1753 og blev Student 1775, og Christoffer Hersleb, der var født 4 Dcbr. 1758 og blev Student 1777¹⁾. Foruden den fornævnte Jubelprædiken i Anledning af den oldenborgske Kongestammes Trehundredeaaars Fest, betitlet: Undersaatternes Jubelfryd, Kbh. 1749. 4, har P. L. Hersleb ogsaa udgivet et latinsk Mindedigt ved sin berømte Farbroders Død 1757 (»Defuncti Præsulis P. Herslebii cantio cygnæa«. Hafn. s. a. fol. obl.), samt endvidere: »Andagt at bruge for og efter Skriftemaal til Nytte for Brøndshøj og Rødoure Menigheder«, hvoraf 3die Oplag udkom i Kbhvn. 1765, i aflang Oktav.

¹⁾ Gjessing, Jubell. II, 2, 260 Tab. Erlandsen, Trondhjem Stifts Gejstlighed, S. 70.